

Sayı : 18079
Tarih : 20.05.2026

45176

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

4 Nisan 1994'te Diyarbakır'da zorla gözaltına alındıktan sonra kendisinden haber alınamayan Necati AYDIN da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "1964 Bismil doğumlu Necati Aydın 1982 yılında Keçiören Sağlık Meslek Lisesinden mezun olur. Tüm Sağlık Sen kurucuları arasında yer alan Necati Aydın aynı zamanda Diyarbakır Sağlık Sen kuruluş yönetiminde yer alır ve ilk şube başkanı olarak görev yapar. Sendikal örgütlenmede aktif rol alan Necati Aydın'ın aynı zamanda toplumsal mücadele alanına da ciddi katkıları olur. Necati Aydın sendikal mücadelede aktif kimliğinden dolayı üç kez gözaltına alınır. Her gözaltı esnasında ağır işkencelere maruz kalır. 1992 yılında gözaltına alındıktan sonra gördüğü ağır işkenceler sonucu böbrek ezilmesi teşhisiyle Dicle Üniversitesi Hastanesi'nde uzun bir süre tedavi görür. 1993 yılında ise Çorum'a sürgün edilir. 27 Mart 1994 tarihinde Diyarbakır ilinde bir akrabasında misafir olarak kalan Necati Aydın ve eşi misafir olarak kaldıkları evde ev sahipleri ve evde bulunan 5 yaşındaki çocuk dahil kolluk kuvvetleri tarafından eve yapılan baskında gözaltına alınır. Olaydan 4 gün sonra Necati Aydın'ın eşi ve beraberinde gözaltına alınanlar serbest bırakılır. Necati Aydın ise 4 Nisan 1994 günü sabah saatlerinde Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne götürülür. Necati Aydın o gün duruşma salonunda gördüğü tanınık avukatlara "Beni mahkeme serbest bıraktı ama polisler bırakmıyor." der. Serbest bırakıldığı halde o gün adliye kapısında saatlerce bekleyen ailesi ve akrabaları dahil hiç kimse Necati Aydın'ın adliyeden çıktığını görmez ve o günden sonra bir daha Necati Aydın'dan haber alınamaz. Necati Aydın'ın ailesi 5 Nisan 1994 tarihinde Diyarbakır savcılığına başvurarak bilgi almak istemişse de aileye Necati Aydın'ın serbest bırakıldığı bilgisi verilir. Akabinde ailenin avukatı savcı ile görüşme yapar ancak savcılık makamı da Necati Aydın için "Muhtemelen örgüte katılmaya gitti" cevabı cevabını verir. Aileye 8 Nisan 1994 tarihinde savcılıkla yaptığı görüşmede ise ön kapı dışında sadece polislerin kullanabildiği, tek bir arka kapı olduğu cevabı verilmiş. Ancak savcılık yine Necati Aydın'ın akabetine ilişkin bilgi vermemiştir. Necati Aydın'ın cenazesi 9 Nisan 1994 günü Silvan Yolu üzerinde Kâğıtlı Jandarma Karakolu yakınlarında iki kişiyle birlikte bir tarlada bulunur. Necati Aydın'ın cenazesi Diyarbakır Devlet Hastanesi'ne getirilir. Necati Aydın ile ilgili yapılan otopsi işlemi sırasında vücudunda birçok işkence ve darp izleri olduğu, ensesinden tek bir kurşunla öldürülmüş olduğu yapılan otopsi sonucu tespit edilir. Necati Aydın'ın ailesi iç hukukta bir

sonuç elde edemeyince dava dosyasını AYM'e taşır. Yapılan başvuru sonucunda AYM yaşam hakkına müdahale etmek, olguların belirlenmesinde tüm olanakları sağ Hükümlülüğünü ihlal etmek, etkin soruşturma yürütmemek ve öldürmeden önce işkence yapmak suçlarından Türkiye'yi mahkum eder. Daha önemlisi ise Türkiye'yi AIHM'e yardımcı olmamasından dolayı sözleşmenin 38. maddesinden de ayrıca mahkum eder. İtirafçı ve JITEM elemanı olan Abdülkadir Aygan 2004 yılında Özgür Gündem Gazetesi'ne verdiği bir demeçte emniyetten gelen bilgi üzerine DGM tarafından serbest bırakılacak olan Sağlık Sen Diyarbakır Şubesi'nin 3 üyesi Necati Aydın, Mehmet Ay ve Ramazan Keskin'i adliye çıkışında aldıklarını yapılan sorgularının ardından Silvan yolunda bir araziye götürdüklerini anlatır. Açıklamalarının devamında ise gözleri kapalı olan gençlerin ellerini arkadan bağladıklarını, yan yana diz çöktürdüklerini ve komutan Abdülkerim Kırca tarafından enselerinden birer el ateş edilerek infaz edildiklerini itiraf eder."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AIHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, failerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?